Inzake mensenrechten

EU voldoet niet aan eigen norm

NRC 10/9

Door onze correspondent BEN VAN DER VELDEN

BRUSSEL, 10 SEPT. De Europese Unie voldoet zelf niet aan de eisen inzake mensenrechten en de positie van minderheden die zij aan andere landen stelt. Dat blijkt uit een rapport dat morgen gepresenteerd wordt aan het Europees Parlement.

„De EU is niet geloofwaardig als zij over mensenrechten met twee monden spreekt", concludeert PvdA-europarlementariër Joke Swiebel, die het rapport heeft opgesteld. De zaak is bijzonder gevoelig omdat de EU binnenkort bij de beoordeling van kandidaat-lidstaten in het bijzonder bekijkt of zij voldoen aan Europese eisen wat betreft rechtsstaat, democratie en respect voor minderheden.

Binnen de EU zelf zijn wat dat betreft volgens Swiebel „grote lacunes". Zij constateert dat EU-landen zich van veroordelingen door het Europees Hof voor Mensenrechten in Straatsburg dikwijls niets aantrekken. Uit haar onderzoek blijken ernstige problemen bij justitie in verschillende landen. De trage rechtsgang in Italië, een probleem dat al vele decennia wordt gesignaleerd, ondermijnt volgens haar het vertrouwen in de rechtsstaat.

Swiebel stelt vast dat in rapportages over mensenrechten binnen de EU in toenemende mate sprake is van misdragingen van politie en andere ordehandhavers. Ze is ook bezorgd over discriminatie van Roma, in het bijzonder bij huisvestingsbeleid in Griekenland en Italië.

De EU beschouwt de behandeling van Roma als een belangrijke toets bij het beoordelen van de mensenrechten in kandidaat-lidstaten. In oktober willen de Europese regeringsleiders besluiten of kandidaat-landen wat dit betreft aan de EU-normen voldoen, zodat zij aan het einde van dit jaar de onderhandelingen over toetreding tot de EU kunnen afsluiten.

„Uitspraken van comités van de Verenigde Naties over de behandeling van minderheden in lidstaten worden binnen de EU nooit besproken. De EU staat wel altijd klaar om andere landen aan de schandpaal te nagelen", aldus Swiebel.

De europarlementariër baseert haar rapport op openbare bronnen, zoals uitspraken van het Europees Hof voor de Mensenrechten en rapporten van de Verenigde Naties en van niet-gouvernementele organisaties. Zij dringt aan op de spoedige instelling van een netwerk van deskundigen over mensenrechten binnen de EU. Binnen de EU-begroting is al geld gereserveerd voor zo'n netwerk.

Op grond van materiaal dat het netwerk verzamelt zou de Europese Commissie jaarlijks een rapport over de mensenrechten binnen de EU moeten uitbrengen. Swiebel wil dat het netwerk zich op den duur ontwikkelt tot een EU agentschap voor mensenrechten. De Commissie ziet mensenrechten als een deel van het buitenlands beleid, en niet als een interne kwestie van de EU. De Commissie is tegen een speciaal agentschap, omdat voor het buitenlands beleid genoeg informatie over mensenrechten beschikbaar is.

—> vervolg ' EU voldoet niet aan eigen norm

Schendingen van Helsinki tot Athene

Enkele punten uit het rapport over de mensenrechten in de vijftien lidstaten van de Europese Unie, dat morgen wordt gepresenteerd aan aan de commissie Vrijheden en Rechten van de Burger van het Europees Parlement:

- Schendingen van het recht op een eerlijk proces zijn vorig jaar vastgesteld in Finland, Griekenland en Italië; van het recht op toegang tot de rechter in België, Frankrijk, Griekenland en Groot-Brittannië; van het recht op een rechtszaak binnen redelijke termijn in Oostenrijk, Duitsland, Spanje, Frankrijk, Griekenland, Italië, Luxemburg en Portugal.

- In Groot-Brittannië en Duitsland zijn bij anti-terrorisme wetgeving inbreuken gemaakt op individuele burgerrechten.

- In Griekenland, Italië en Groot-Brittannië zijn gevangenissen overvol. In Groot-Brittannië zijn sanitaire en medische voorzieningen in gevangenissen onder de maat. Mensonterende behandeling van gevangenen die soms leidt tot foltering of de dood komen voor in Frankrijk, Duitsland, Ierland, Italië, Portugal, Spanje en Groot-Brittannië. In de extra beveiligde inrichting in het Nederlandse Vught komen onmenselijke behandelingen en inbreuk op het recht op privé- en familieleven voor.

- Oostenrijk, België, Frankrijk, Griekenland, Italië, Nederland, Spanje, Portugal en Groot-Brittannië zijn bestemmings- en doorreislanden voor handel in vrouwen en kinderen; Griekenland voldoet niet aan de minimumnormen voor de bestrijding van de mensenhandel.

- In Denemarken, Finland, Griekenland, Italië, Spanje, Zweden en Groot-Brittannië worden godsdiensten vanwege historische banden met de staat bevoordeeld ten opzichte van andere religieuze groeperingen.

- Steeds meer EU-lidstaten willen de toegang tot de asielprocedure bemoeilijken voor asielzoekers die niet over documenten beschikken.
- Groot-Brittannië, België, Zweden en Griekenland hebben bij uitzetting van asielzoekers mensenrechten geschonden.

- Roma worden bij werk, onderwijs en huisvesting gediscrimineerd in Finland, Griekenland, Italië en Zweden; Sami worden gediscrimineerd in Zweden en Finland wat betreft recht op landbezit en het officiëel gebruik van de eigen taal.

- In Duitsland en Zweden wordt via internet aangezet tot rassenhaat.

- In Finland, Nederland en Zweden bestaat hardnekkige ongelijkheid bij beloning van vrouwen en mannen; vrouwen worden op de arbeidsmarkt gediscrimineerd.

- In Oostenrijk worden jaarlijks tussen de 20 en 40 mensen veroordeeld wegens hun seksuele geaardheid. In dit land geldt een andere minimum leeftijd voor seksueel verkeer tussen personen van hetzelfde geslacht dan tussen mannen en vrouwen, wat in strijd is met het Europees Verdrag voor de Mensenrechten. /